

Paneldiskussion om behov av fortsatt forskning och innovation för hållbar dagvattenhantering i Sveriges kommuner.

Medverkande:

Kristin Karlsson, Örebro kommun

Maria Rothman, Norrköpings kommun

Stefan Johansson, Skellefteå kommun

Ulf Thysell, NSVA

Vilket/vilka dagvattenutmaningar har ni i er kommun som ni ser att pågående och framtida forsknings- och innovationsarbete kan bidra till att lösa?

Hydraulisk utmaning.

En pågående förtätning och exploatering i många städer och centralorter, ofta i områden som redan är hydrauliskt belastade. Det behövs bra lösningar i befintlig infrastruktur

Behov av smarta lösningar för fördröjning, gärna fastighetsnära.

Ett förändrat klimat med mer regn, högre intensitet, ger ytterligare en dimension till den hydrauliska utmaningen.

Kvalitetsutmaning

Tydliggöra behov och krav på rening av dagvattnets föroreningar. Föroreningar påverkar allt från biologisk mångfald till råvattenkvalitet för dricksvattenförsörjning. Angeläget att det finns verktyg och regelverk som leder till rätt prioriteringar. Hur bestämma vad som ska renas? Hur stort är problemet med dagvattenföroreningar jämfört med andra källor?

Drift- och underhållsfrågor viktiga inklusive hantering av avskilda föroreningar som sediment i dagvattendammar. Önskemål om rekommendationer för kommunerna för exempelvis hur och när sediment i dagvattendammar ska tas bort, hur infiltrationskapacitet i biofilter kan återställas och när det är dags att byta filtermaterial i anläggningar med reaktiva filter. För uppföljning och kontroll behöver man komma ifrån resurskrävande provtagnings- och analysprogram. System med "schablongokännande" och funktionskrav efterfrågas (resurserna bör i första hand läggas på att åtgärder istället för omfattande mätningar). Det finns således behov av anvisningar för vad drift- och underhållsansvarigar regelbundet bör kontrollera för olika typer av anläggningar

Det finns ett behov av mer kompakta, yteffektiva, lösningar för dagvattenrening. Nya lösningar som även klarar trafiklast behöver utvecklas. Bättre "guidelines" för dimensionering, byggskede och driftsskedet har efterfrågats från drift och projekteringsfolk.

Behov av snabbare leveranser från forsknings- och innovationsprojekt.

Organisatorisk/administrativ utmaning

Kommunernas planeringsprocess – va-frågor behöver vara en naturlig del, som kommer med i ett tidigt läge. Kommunal infrastruktur byggs från ledningsgrav och uppåt.

Juridiska aspekter och inte minst ansvarsförhållanden måste klargöras (och där är den pågående klimatanpassningsutredningen viktig).

Klarhet i vilka krav som kan och bör ställas på fastighetsägare (jfr. SVU-projekt "Hushållsdagvatten").

Vad har er organisation för önskemål och förväntningar när det gäller samverkan med lärosäten (högskolor och universitet) och forskningsinstitut. Vad kan ni erbjuda?

Kommunerna kan bidra med:

- Testbäddar/pilotanläggningar
- Engagerad och intresserad personal
- Intressanta frågeställningar
- Kallt klimat, inte minst kommuner i norra Sverige

Tankar om samverkan:

- Viktigt med samarbetet inom upprättade högskolekluster, där ett triple-helix samband uppstår mellan offentlig förvaltning (kommun), akademi och näringsliv.
- Skellefteå samarbetar i första hand med högskolekluster Dag & Nät via Luleå tekniska universitet (LTU). Dag & Nät arbetar målmedvetet med att utforma forskningsprojekten på sådant sätt att de uppfyller de akademiska kraven, men också utgår ifrån verkliga utmaningar ute i de kommunala va-verksamheterna. Bra dialog i utformning av forskningsprojekten.
- Det är ibland för stort avstånd mellan forskningen och praktiken. Angeläget att forskare vågar och kunna förenkla och våga göra detta. Vet att som forskare kan detta vara jättesvårt eftersom det blir så generellt men för att kommuner ska kunna ta till sig forskningen så måste det förenklas och generaliseras.

Panelen pekar även på ett stort behov av ökad dagvattenkunskap hos berörd personal inom de kommunala organisationerna (och då inte bara inom VA). Eftersom dagvatten inte bara är VA:s ansvar så gäller det att utbilda övriga berörda i dagvattenfrågan.

Även svårigheten att rekrytera kunniga personer för att arbeta med dagvattenfrågorna lyftes fram.

Övrigt:

Från publiken påpekades även behovet av bra dokumentation vid nybyggnation så att anläggningar kan följas upp och utvärderas.

Sammanställt av Daniel Hellström, Svenskt Vatten.